

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาลักษณะทางสุขภาพจากโครงการถนนคนเดินท่าแพ ต่อประชาชนที่อาศัยบริเวณถนนท่าแพ และถนนข้างคลาน เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (qualitative study) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปรากฏการณ์วิทยา (phenomenological research) ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) และสังเกตสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ในกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นตัวแทนของผู้ที่อยู่อาศัยและ/หรือ ประกอบการบริเวณถนนท่าแพ และถนนข้างคลาน และถือเป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informant) จำนวน 19 ราย โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนที่อาศัยบริเวณถนนท่าแพ และถนนข้างคลาน จากสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปจากโครงการถนนคนเดินท่าแพ ผู้ศึกษาได้ทำการรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน เมษายน – มิถุนายน 2546 โดยผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ถนนท่าแพ เป็นเส้นทางที่เชื่อมต่อจากสะพานนารัฐ และเป็นเส้นทางที่มุ่งสู่ลานอเนกประสงค์ ประตูท่าแพ และเชื่อมต่อกับถนนคชสาร และถนนลอยเคราะห์ ภายในถนนท่าแพจะมีซอยต่างๆ ที่สามารถเป็นเส้นทางลัดไปสู่ถนนลอยเคราะห์ และถนนข้างม่อยได้ ในขณะที่ถนนข้างคลานเป็นถนนที่มุ่งสู่สี่แยกแสงตะวัน ซึ่งเป็นเส้นทางเชื่อมกับถนนศรีดอนไชย ซึ่งเป็นเส้นทางที่มุ่งสู่แจ่งกะตัม และสามารถเชื่อมต่อกับถนนคชสารได้

ในอดีตถนนท่าแพ และถนนข้างคลาน เป็นถนนที่มีความสำคัญทางด้านการค้า มีพ่อค้าชาวจีน และชาวพม่าอาศัยป็นอยู่กับชาวพื้นเมืองเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในถนนท่าแพซึ่งถือว่าเป็นย่านการค้าที่ความคึกคักมากกว่าถนนข้างคลาน มีโรงภาพยนตร์ และร้านค้ามากมายซึ่งมีลักษณะเป็นอาคารไม้ หรือห้องแถวไม้ ถนนท่าแพ และถนนข้างคลานในอดีตเป็นถนนลาดยาง ผู้คนส่วนใหญ่เดินทางโดยวิธีเดินเท้า หรือใช้จักรยานเป็นยานพาหนะ เนื่องจากจำนวนประชากรที่อาศัยอยู่มีไม่มากเมื่อเทียบกับปัจจุบัน จึงมีความรู้จัก และคุ้นเคยกัน มีน้ำใจไมตรี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความผูกพันกับศาสนา อีกทั้งสภาพแวดล้อมในอดีตของถนนท่าแพ และถนนข้างคลานมีความร่มรื่น เนื่องจากมีต้นไม้อยู่ตามสองข้างทาง ไม่มีมลภาวะ และมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต

ภายหลังจากที่เชียงใหม่มีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้รับการพัฒนา และส่งเสริมให้เป็นเมืองหลักของภาคเหนือ จึงทำให้ผู้คนจากถิ่นอื่นอพยพเข้ามาประกอบอาชีพ หรืออาศัยในบริเวณถนนท่าแพ และถนนช้างคลานมากขึ้น อาคารบ้านเรือนกลายเป็นตึก หรืออาคารพาณิชย์ และจากการที่ถนนช้างคลานได้กลายเป็นที่ตั้งของศูนย์การค้าไนท์บาร์ซาร์ ทำให้การค้าขายในย่านท่าแพ ชบเซาลง นักท่องเที่ยวจะนิยมไปเดินเที่ยว และซื้อสินค้าที่ไนท์บาร์ซาร์แทน ทำให้ถนนช้างคลานกลายเป็นย่านการค้า และเป็นแหล่งท่องเที่ยวยามกลางคืนที่คึกคักมากที่สุด ถนนช้างคลานจึงเป็นย่านที่มีพ่อค้าแม่ค้าต่างถิ่น ต่างชาติเข้ามาค้าขายเป็นจำนวนมากซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นชาวพม่า ลักษณะความเป็นอยู่ของผู้ที่อาศัยอยู่บนถนนช้างคลาน จึงมีความเคยชินกับความพลุกพล่าน และวุ่นวาย เป็นสังคมพาณิชย์ที่ให้ความสำคัญกับการค้าขายเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ในขณะที่ถนนท่าแพยังมีจำนวนคนดั้งเดิมอาศัย และประกอบกิจการอยู่ แม้ว่าในปัจจุบันจะมีบริษัทเอกชน หรือห้างร้านมาเปิดกิจการเพิ่มมากขึ้นก็ตาม แต่ลักษณะความเป็นอยู่ของผู้ที่อาศัยอยู่บนถนนท่าแพยังคงมีความรักสงบ ไม่ชอบความวุ่นวาย ซึ่งแตกต่างจากผู้ที่อยู่บนถนนช้างคลาน ผลจากการเติบโตทางเศรษฐกิจของเมืองเชียงใหม่ยังทำให้สัมพันธภาพของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป ผู้คนมีความรู้จักคุ้นเคยกันน้อยลง กลายเป็นสังคมเมือง ต่างคนต่างใช้ชีวิตของตนเอง มีความผูกพันกับศาสนา น้อยลง สภาพแวดล้อมของถนนท่าแพ และถนนช้างคลานในปัจจุบันถูกปกคลุมไปด้วยมลพิษ เนื่องจากการจราจรติดขัด โดยเฉพาะช่วงเวลา 07.00 – 09.00 น. และ ช่วงเวลา 15.00 – 17.00 น. ซึ่งถือเป็นชั่วโมงเร่งด่วน เป็นช่วงเวลาที่ผู้ใช้รถใช้ถนนต้องเดินทางไปทำงาน หรือไปโรงเรียน ดังนั้นชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ที่อาศัยอยู่บนถนนท่าแพ และถนนช้างคลานในวันจันทร์ถึงวันศุกร์จึงอยู่กับความวุ่นวาย และสภาพการจราจรติดขัด ทำให้บรรยากาศของถนนท่าแพ และถนนช้างคลานเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

จากการที่เชียงใหม่เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ ประชากรเพิ่มจำนวนมากขึ้น และกำลังเติบโต และพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็ว ทำให้แนวโน้มที่จะเกิดมลพิษกับสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ทางหน่วยงานที่รับผิดชอบจึงเห็นสมควรเริ่มโครงการที่กระตุ้นจิตสำนึกให้กับประชาชนในท้องถิ่น ให้เห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม พลังงาน และคุณภาพชีวิต สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลในการประหยัดพลังงาน โดยรัฐบาลได้นำแนวคิดดังกล่าวมาจัดทำเป็นโครงการปิดถนนคนเดินเพื่อประหยัดพลังงาน ลดมลพิษ และส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งจังหวัดเชียงใหม่ ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติได้นำแนวคิดตามวัตถุประสงค์ มาผสมผสานกับศิลปวัฒนธรรมของเชียงใหม่ จนเกิดเป็น “โครงการ 10 มหัศจรรย์ล้านนาที่ท่าแพ” ซึ่งเริ่มจัดขึ้นบนถนนท่าแพ ในทุกวันอาทิตย์ เวลา 09.00 น. – 24.00 น. ตั้งแต่วันที่ 3 กุมภาพันธ์ – 7 เมษายน 2545 โดยมีบริษัทเจเอสแอลเป็นผู้รับผิดชอบ ภายหลังจากเสร็จสิ้นโครงการดังกล่าว จังหวัดเชียงใหม่ และเทศบาลนครเชียงใหม่ได้เข้ามารับผิดชอบ

สานต่อ และได้ใช้ชื่อ “โครงการถนนคนเดินท่าแพ” โดยเริ่มตั้งแต่ 14 เมษายน 2545 จนถึงปัจจุบัน และได้ปรับเวลาเป็น 13.00 น. – 24.00 น.

ตลอดระยะเวลาตั้งแต่เริ่มโครงการมาจนถึงปัจจุบัน สิ่งแวดล้อมของถนนท่าแพ และถนนช้างคลานได้มีการเปลี่ยนแปลงไป ทั้งด้านบวก และด้านลบ ทั้งทางด้านกายภาพ ด้านเศรษฐกิจ และด้านสังคม พบว่า การปิดถนนท่าแพเพื่อจัดโครงการถนนคนเดินท่าแพแม้จะช่วยลดมลพิษจากการจราจร แต่ผลของกิจกรรมภายในโครงการกลับทำให้สิ่งแวดล้อมของบริเวณถนนท่าแพเปลี่ยนแปลงไป เกิดควันจากการปิ้งย่างอาหาร เสียงดังจากกิจกรรม การแสดงภายในโครงการ ปริมาณขยะเพิ่มขึ้นจากการทิ้งขว้างของพ่อค้าแม่ค้า และผู้ที่เดินเที่ยวโครงการ สร้างความเสียหายต่อทรัพย์สินและสิ่งแวดล้อม ผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณถนนท่าแพไม่สามารถเดินทางเข้าออกได้อย่างสะดวก ชีวิตถูกจำกัดด้วยเวลา วิถีชีวิตประจำวันเปลี่ยนแปลงไป ผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณถนนท่าแพไม่สามารถทำกิจกรรมในวันอาทิตย์ได้ตามปกติ ทำให้ถนนท่าแพวันอาทิตย์ไม่เจียบสงบเหมือนเคย แม้ว่าโครงการถนนคนเดินท่าแพจะทำให้เศรษฐกิจของถนนท่าแพดีขึ้น แต่ส่วนใหญ่มักจะเป็นการสร้างรายได้ให้กับกลุ่มพ่อค้าแม่ค้าที่เข้ามาค้าขายภายในโครงการมากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากพ่อค้าแม่ค้าได้ทำการขายสินค้าบนพื้นที่ทางเท้าซึ่งปิดบังหน้าร้านของผู้ประกอบการ ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถเดินเข้าไปชม หรือซื้อสินค้าภายในร้านได้อย่างสะดวก นอกจากเจ้าของร้านค้าต้องนำสินค้ามาวางขายบริเวณทางเท้าเช่นเดียวกับพ่อค้าแม่ค้าที่เข้ามาขายในโครงการ นอกจากนี้โครงการถนนคนเดินท่าแพยังเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายให้กับวัด เนื่องจากวัดได้กลายเป็นสถานที่จัดกิจกรรม พระสงฆ์ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด และยังต้องทำความสะอาดภายหลังเสร็จสิ้นโครงการ อีกทั้งยังเป็นการรบกวนกิจของสงฆ์ พระสงฆ์ไม่สามารถทำวัตรเย็นได้ตามปกติ ขนบธรรมเนียม ประเพณีที่มีมาแต่ในอดีต เช่น งานศพ งานสงกรานต์ได้ถูกปรับเปลี่ยนไป ในขณะที่ถนนช้างคลานเกิดการจราจรติดขัด เกิดมลพิษทางการจราจรเพิ่มมากขึ้นจากการปิดถนนท่าแพ เนื่องจากผู้ใช้รถใช้ถนนต้องใช้ถนนช้างคลานเป็นเส้นทางบังคับในการสัญจร ทำให้ผู้ที่อยู่อาศัยไม่สามารถเข้าไปยังฝั่งตรงข้ามได้อย่างสะดวก เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุมากขึ้น อีกทั้งการปิดถนนท่าแพเพื่อจัดโครงการถนนคนเดิน ยังทำให้สภาพเศรษฐกิจของถนนช้างคลานซบเซา ผู้ประกอบการมีรายได้ลดลง ถนนช้างคลานมีความเจียบเหงาเนื่องจากนักท่องเที่ยวได้ลี้ภัยไปเที่ยว และซื้อสินค้าภายในโครงการแทน

จากการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมดังกล่าวมีผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณถนนท่าแพ และถนนช้างคลาน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา โดยพบว่าผลกระทบต่อสุขภาพจากโครงการถนนคนเดินท่าแพ พบเฉพาะบางกลุ่ม และมีจำนวนน้อย กล่าวคือ โครงการดังกล่าวช่วยให้คนที่อยู่อาศัยบริเวณถนนท่าแพ และถนนช้างคลาน ได้ใช้เป็นพื้นที่เดินออกกำลังกาย ซึ่งส่วนใหญ่จะพบในผู้สูงอายุ และจะมีผลดีต่อผู้ที่อาศัยอยู่ในซอยบางกลุ่ม เพราะ

ช่วยให้เกิดความครึกครื้น ผู้คนเดินเข้าออกชอยมากขึ้น เกิดความปลอดภัย ไม่เจียน่ากลัว แต่ในขณะเดียวกัน โครงการดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านลบต่อสุขภาพของผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณถนนท่าแพ และถนนช้างคลานเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบของโครงการถนนคนเดินท่าแพในปัจจุบันมีความแตกต่างจากโครงการ 10 มหัศจรรย์ล้านนาที่ท่าแพ ความเข้มงวดกวดขันของเจ้าหน้าที่มีน้อย เกิดความไม่เป็นระเบียบของกิจกรรม มีการปิ้งย่างอาหาร เกิดควัน และกลิ่นเหม็นรบกวนผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง อีกทั้งเสียงที่เกิดจากกิจกรรม การแสดง ยังรบกวนการนอนหลับ ทำให้แบบแผนการนอนหลับของผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณถนนท่าแพเปลี่ยนไป พ่อค้าแม่ค้ามุ่งแต่ผลทางเศรษฐกิจ และรายได้เพียงอย่างเดียว ไม่ได้คำนึงถึงความเดือดร้อนต่อผู้ที่อยู่อาศัย เกิดการเบียดเบียนและรุกล้ำสิทธิ ขาดความรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ทั้งขยะเรี่ยราดเป็นภาระให้กับเจ้าของสถานที่ สร้างความเสียหายกับทรัพย์สิน ก่อให้เกิดความรำคาญ และอึดอัดใจกับผู้ที่อยู่อาศัย ทำให้สัมพันธภาพระหว่างพ่อค้าแม่ค้า และผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณถนนท่าแพ หรือระหว่างพ่อค้าแม่ค้าด้วยกัน แย่งง่ เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง มีการแย่งพื้นที่ค้าขาย ทำให้สังคมขาดความสมดุล ผู้คนในสังคมไม่ได้ยึดหลักการอยู่ร่วมกัน เกิดความเห็นแก่ตัว มีความเอื้ออาทร และเสียสละน้อยลง ขาดจิตสำนึกต่อสังคม และสาธารณะ เกิดการทำลายสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ นอกจากนี้โครงการถนนคนเดินท่าแพยังทำให้ผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณถนนช้างคลาน ได้รับผลกระทบจากการเกิดมลพิษทางอากาศจากการจราจรติดขัด ทำให้ผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณถนนช้างคลานต้องสูดควันพิษของท่อไอเสียตลอดเวลา ความพลุกพล่านของรถยังทำให้ผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณถนนช้างคลานเกิดความยากลำบากในการข้ามถนนไปยังฝั่งตรงข้าม ไม่สามารถพบปะพูดคุยได้อย่างสะดวกเหมือนเคย นอกจากนี้การที่หน่วยงานที่รับผิดชอบได้มีการส่งเสริมให้โครงการถนนคนเดินท่าแพเป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของเมืองเชียงใหม่ ทำให้รายได้ของผู้ประกอบการบนถนนช้างคลานลดลง สร้างความไม่พอใจ และส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของผู้ที่อยู่อาศัยบนถนนช้างคลาน

5.2 มุมมองของผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณถนนท่าแพ และถนนช้างคลานต่อโครงการถนนคนเดินท่าแพ

ผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณถนนท่าแพ เห็นว่าโครงการถนนคนเดินท่าแพในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณถนนท่าแพอย่างเห็นได้ชัด ทำให้กิจวัตรประจำวันหรือกิจกรรมที่เคยทำเป็นปกติในอดีตขาดหายไป สร้างความอึดอัด และความไม่สะดวกสบายให้กับผู้ที่พักอาศัย ซึ่งถนนท่าแพในปัจจุบันแม้ว่าจะมีร้านค้า หรือบริษัทเอกชนเข้ามาเปิดกิจการ แต่ส่วนใหญ่ของผู้ที่ประกอบการบนถนนท่าแพจะพักอาศัยอยู่ในพื้นที่ดังกล่าว และจำนวนผู้ที่อยู่อาศัยบนถนนท่าแพยังคงเป็นคนดั้งเดิมมากกว่าคนที่มาจากถิ่นอื่น การจัดโครงการถนนคนเดินท่าแพจึงส่ง

ผลกระทบโดยตรงกับผู้ที่พักอาศัย และใช้ชีวิตอยู่บนถนนท่าแพอย่างมาก เป็นผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับทุก ๆ ด้านของวิถีชีวิต

ผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณถนนช้างคลาน โครงการดังกล่าวมีผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและรายได้ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้อยู่อาศัย และ/หรือผู้ประกอบการในบริเวณถนนช้างคลานให้ความสำคัญเป็นอันดับแรกในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้เนื่องจากผู้ที่ประกอบการในถนนช้างคลานส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มาจากถิ่นอื่น และไม่ได้พักอาศัยในบริเวณถนนช้างคลาน มีเพียงจำนวนน้อยที่เป็นคนช้างคลานดั้งเดิม ผู้ที่อาศัยอยู่และ/หรือผู้ประกอบการในถนนช้างคลานจึงมีความเคยชินกับความวุ่นวาย และความพลุกพล่านของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาซื้อของยามกลางคืน การปิดถนนท่าแพ และมีการขายของจึงเป็นการตัดรายได้ของผู้ประกอบการในบริเวณถนนช้างคลาน สร้างความไม่พอใจเป็นอย่างมาก ดังนั้นข้อเสนอแนะของผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณถนนช้างคลานจึงมีความต้องการให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเปลี่ยนพื้นที่จัดงานเป็นพื้นที่อื่นที่ไม่ส่งผลกระทบต่อการค้าขายในพื้นที่ถนนช้างคลาน หรือเปลี่ยนมาลงจัดในพื้นที่ถนนช้างคลานแทน เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นย่านการค้า และการท่องเที่ยวของเชียงใหม่ ซึ่งหากหน่วยงานจัดโครงการถนนคนเดินในพื้นที่ดังกล่าวก็ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการค้ารายชีวิต หรือวิถีชีวิตประจำวันของผู้ที่อาศัยอยู่ในถนนช้างคลาน อีกทั้งยังเป็นการระบายรถ เนื่องจากผู้ใช้รถใช้ถนนสามารถใช้เส้นทางถนนท่าแพ และถนนในซอยต่างๆ ไปยังเส้นทางอื่นได้อย่างสะดวกและคล่องตัวด้วย

ผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณถนนท่าแพ และถนนช้างคลานจึงมีความคิดเห็นว่า โครงการถนนคนเดินท่าแพในปัจจุบันไม่ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ มีเพียงการสนับสนุนการท่องเที่ยว และการกระจายรายได้มากกว่าการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม กลายเป็น “ตลาดนัดวันอาทิตย์” รูปแบบกิจกรรมภายในโครงการไม่น่าสนใจ แตกต่างจากโครงการ 10 มหัศจรรย์ล้านนาที่ท่าแพ อีกทั้งไม่ได้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนที่พักอาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าว แสดงให้เห็นว่านโยบายประหยัดพลังงาน และลดมลพิษ โดยการปิดถนนท่าแพเพื่อจัดโครงการถนนคนเดินจึงไม่ได้กระตุ้นให้คนเชียงใหม่เกิดจิตสำนึกในการประหยัดพลังงาน รักษาสิ่งแวดล้อม หรืออนุรักษ์วัฒนธรรมแต่อย่างใด และไม่ได้เน้นให้เกิดการส่งเสริมสุขภาพ และคุณภาพชีวิตให้กับประชาชน ทั้งนี้เกิดขึ้นเนื่องจากโครงการดังกล่าวได้ทำให้สิ่งแวดล้อมของถนนท่าแพ และถนนช้างคลานเปลี่ยนแปลงไป และส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้ที่อาศัยในพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่ได้เข้ามาจัดระเบียบ ดำเนินโครงการอย่างเป็นระบบ และเข้มงวด อีกทั้งไม่มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่โครงการ และบริเวณใกล้เคียงอย่างสม่ำเสมอตลอดระยะเวลาที่ดำเนินโครงการ

5.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลกระทบทางสุขภาพที่เกิดขึ้นต่อประชาชนที่อาศัยบริเวณถนนท่าแพ และถนนช้างคลานจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากโครงการถนนคนเดินท่าแพ ซึ่งให้เห็นว่าหน่วยงานที่รับผิดชอบควรพิจารณาหากต้องการจัดโครงการถนนคนเดินในจังหวัดเชียงใหม่ให้ยั่งยืนต่อไป โดยสามารถสรุปได้ 4 ประเด็น คือ

5.3.1 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรให้ความสนใจในวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการปิดถนนให้คนเดิน เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการจราจร รวมทั้งเป็นการปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงผลกระทบของการจราจร และควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนมีการเดินเท้ามากขึ้น ลักษณะกิจกรรมที่จัดจึงควรเป็นโครงการที่มุ่งเน้นการส่งเสริมสุขภาพของประชาชน และเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ ไม่ใช่มุ่งเน้นไปยังผลทางเศรษฐกิจ หรือรายได้ จนขาดความตระหนักในเรื่องสุขภาพ ทั้งของผู้ที่อยู่อาศัย ผู้ประกอบการค้า และผู้เดินถนน

5.3.2 สถานที่จัดกิจกรรม และความถี่ ควรเป็นพื้นที่ย่านการค้าที่มีคนพักอาศัยอยู่น้อย เช่น ถนนช้างคลาน ทั้งนี้ถนนช้างคลานเป็นย่านการค้าที่ผู้ประกอบการใช้เป็นพื้นที่ในการค้าขายมากกว่าการพักอาศัย หรือในลานพื้นที่สาธารณะที่ไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง เช่น สนามกีฬากลาง และควรมีการสลับพื้นที่ในการจัดกิจกรรม ไม่ควรจัดในพื้นที่เดิมติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน เพื่อให้คนในพื้นที่ได้กลับมาดำเนินชีวิตตามปกติ

5.3.3 การสร้างวินัย และจิตสำนึกของประชาชน หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมุ่งเน้นการสร้างระเบียบวินัยของสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคม โดยควรมีการจัดระเบียบ มีความเข้มงวดในการกวดขัน และควรมีการส่งเสริม หรือสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นจิตสำนึกของประชาชนต่อการรับผิดชอบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม และการอยู่ร่วมกันในสังคม

5.3.4 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรให้ประชาชนได้มีส่วนร่วม และแสดงความคิดเห็นต่อการจัดโครงการ โดยเฉพาะจากกลุ่มประชาชนเสียงส่วนน้อยซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ หรือมีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ โดยเฉพาะผู้ที่อาศัยในพื้นที่โครงการ และผู้ที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียง รวมทั้งควรมีการติดตามดูผลกระทบทางสุขภาพของประชาชนอย่างต่อเนื่อง

5.4 ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

5.4.1 ในการนำผลการศึกษาค้างนี้ไปใช้อ้างอิงกับโครงการถนนคนเดิน หรือโครงการอื่นๆ ในพื้นที่ หรือจังหวัดอื่นๆ หน่วยงานที่รับผิดชอบต้องคำนึงถึงลักษณะของโครงการ ควรมีการศึกษารายละเอียด วัตถุประสงค์ของนโยบาย หรือโครงการ สภาพแวดล้อม บริบทของพื้นที่ รวมถึงระยะเวลาที่ใช้ในการจัดโครงการ ควรมีการศึกษาลักษณะความเป็นอยู่ของผู้ที่อาศัยในพื้นที่โครงการ หรือพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้โครงการดังกล่าวมีความเหมาะสม และสอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่

5.4.2 การจัดโครงการถนนคนเดิน ควรมีการประเมินผลกระทบทางสุขภาพกับประชากรทุกกลุ่มที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการ โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะในการดำเนินโครงการ เพื่อให้โครงการดังกล่าวเป็นโครงการที่มาจากความร่วมมือของประชาชน และสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนมากที่สุด จึงจะสามารถทำให้โครงการถนนคนเดินยั่งยืน และในการจัดโครงการถนนคนเดิน หน่วยงานที่รับผิดชอบควรดำเนินโครงการให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และเอื้อประโยชน์ต่อประชาชน และชุมชนให้มากที่สุด

5.4.3 ในการจัดโครงการถนนคนเดิน หรือ โครงการอื่นๆ ที่ส่งผลกระทบต่อภาวะสุขภาพของประชาชน หรือสิ่งแวดล้อมของชุมชน หน่วยงานที่รับผิดชอบควรจัดโครงการในพื้นที่ที่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่อยู่อาศัยน้อยที่สุด และควรมีการจัดระเบียบ และจัดระบบในการดำเนินโครงการ และควรมีการติดตาม และประเมินผลโครงการอย่างสม่ำเสมอตลอดระยะเวลาที่ดำเนินโครงการ เพื่อสามารถดำเนินการแก้ไข และปรับปรุงการดำเนินกิจกรรมให้เหมาะสม และทันท่วงที

5.4.4 หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการประสานงานกับทุกๆ ฝ่ายในการดำเนินโครงการ ไม่สร้างภาระหรือความเดือดร้อนกับผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่โครงการ คำนึงถึงสิทธิความเป็นธรรมของทุกๆ ฝ่ายเช่น การดูแลความเป็นระเบียบเรียบร้อย การอำนวยความสะดวกในการเดินทาง การรับผิดชอบภาระค่าใช้จ่าย เป็นต้น รวมถึงการให้ความร่วมมือกับประชาชนในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

5.4.5 เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบควรมีความเข้มงวดในการปฏิบัติงาน ควรมีการกวดขันเรื่องการจัดระเบียบการค้าของพ่อค้าแม่ค้า การกวดขันเรื่องกลุ่มขอทาน ควรมีการจัดพื้นที่กิจกรรมอย่างชัดเจน มีความเป็นระเบียบ เพื่อให้พื้นที่ถนนของโครงการเป็นพื้นที่สำหรับพักผ่อน ส่งเสริมสุขภาพของประชาชนที่มาเดินถนนอย่างแท้จริง

5.4.6 พื้นที่ถนนที่ใช้ในการจัดโครงการถนนคนเดิน ไม่ควรเป็นถนนสายหลักของการสัญจร เพราะการปิดถนนสายหลักจะทำให้การสัญจรของผู้ใช้รถใช้ถนนเป็นไปด้วยความยากลำบาก และ

ส่งผลกระทบต่อเส้นทางใกล้เคียง ก่อให้เกิดการจราจรติดขัด และก่อให้เกิดมลพิษมากขึ้น ดังนั้นจึงควรจัดในพื้นที่ถนนที่ผู้ใช้รถใช้ถนนสามารถเดินทางได้อย่างสะดวก และมีความคล่องตัว

5.4.7 ในจังหวัดที่มีการปิดถนนเพื่อจัดโครงการถนนคนเดิน ควรมีระบบการขนส่งมวลชนที่พร้อมและเพียงพอ เพื่อลดการใช้รถส่วนตัวในการเดินทางมาเที่ยวชมโครงการ และลดการจราจรติดขัด รวมถึงเป็นการประหยัดพลังงาน และลดมลพิษของพื้นที่ใกล้เคียงด้วย

5.5 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

5.5.1 ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ซึ่งข้อมูลที่ได้อาจไม่ครอบคลุมในกลุ่มประชากรทั้งหมด ควรมีการศึกษาเชิงปริมาณร่วมด้วย เพื่อจะทำให้ทราบถึงลักษณะของผลกระทบที่เกิดขึ้นในภาพรวมต่อผู้ที่อาศัยอยู่ในบริเวณถนนท่าแพ และถนนข้างศาลานจากโครงการถนนคนเดินท่าแพ

5.5.2 ควรศึกษาในกลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบทางอ้อม และเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากโครงการถนนคนเดินท่าแพ เช่น กลุ่มผู้ขับสัลลอร์รับจ้าง กลุ่มผู้ใช้รถใช้ถนน เป็นต้น เพื่อจะได้ข้อมูลที่ครอบคลุมในทุกกลุ่มที่ได้รับผลกระทบทางสุขภาพจากโครงการดังกล่าว

5.5.3 เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษาค้นคว้าข้อมูลประกอบการประเมินผลกระทบทางสุขภาพจากโครงการถนนคนเดินท่าแพ ในการประเมินผลกระทบทางสุขภาพเพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะที่มีข้อมูลหลักฐานยืนยันที่ครบถ้วน และสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางในการสร้างสุขภาพที่ดีร่วมกันในสังคม เพื่อประกอบการตัดสินใจของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินโครงการ จึงควรทำการประเมินผลกระทบทางสุขภาพครบทุกขั้นตอน กล่าวคือ ควรมีการคัดกรองข้อเสนอนโยบาย หรือแผนการ (screening) เพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการประเมินผลกระทบทางสุขภาพ มีการกำหนดขอบเขตและแนวทางประเมินผลกระทบโดยสาธารณะ (public review) โดยเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็น ข้อเท็จจริง ทางเลือกในการดำเนินการวิเคราะห์ (analysis) และร่างรายงานผลกระทบ (reporting) เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ หรือรายงานการประเมินผลกระทบที่ถูกต้อง รวมถึงมีการทบทวนร่างรายงานโดยสาธารณะ (public review) เพื่อนำไปสู่การแก้ไข ปรับปรุง และพยายามให้รายงานการประเมินผลกระทบทางสุขภาพเข้าไปมีส่วนร่วมหรือมีบทบาทในกระบวนการตัดสินใจ (influencing) และต้องมีการติดตาม ฝ้าระวัง และประเมินผล (monitoring and evaluation) เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่อง และให้ได้นโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพของประชาชนเชียงใหม่ต่อไป